Referat

Effektiv forsyning, til for dig

Referat af Informationsmøde om Haraldsborg Vandværk, 30. maj 2018 kl. 19.

06-06-2018

Sagsnr.
sh

Ref.
hja

Dato og tid	:	30. maj 2018, kl. 19-21.30
Sted	:	Betonvej 12, Roskilde
Oplægsholdere	:	Henrik Correl, Produktionschef, Fors A/S Olaf Berg, Vandgruppen Jens Christian Refsgaard, Rådgiver for Vandgruppen

Punkt	Beskrivelse
1.	**Velkomst** v/ Henrik Correl Henrik Correl bød velkommen til ca. 40 fremmødte, ca. en tredjedel af de fremmødte havde deltaget i informationsmødet i marts 2017
2.	**Indlæg: Tilbageblik** v/ Henrik Correl Henrik Correl gennemgik kort historikken for Haraldsborg Vandværk, herunder en gennemgang af drikkevandskvaliteten fra år 2011 og frem. Drikkevandskvaliteten fra vandværket har været meget svingende, der har været overskridelse af grænseværdierne af flere forskellige mikrobiologiske parametre – eksempelvis E-coli (fækale bakterier), Coliforme bakterier (en fællesbetegnelse for en meget stor gruppe af bakterier, som primært er knyttet til vandige miljøer) og Kim 22grader C (som er vækst af naturlige drikkevandsbakterier). I perioder hvor vandværket ikke har leveret rent drikkevand har området været forsynet fra Hornsherreds Vandværk som drives af Fors A/S og som leverer vand til det øvrige Roskilde. Siden informationsmødet i marts 2017 har der været møder mellem Vandgruppen, Fors A/S, og Roskilde Kommune. Udkommet af disse møder er en strategi til undersøgelse af effekter på grundvandet. Denne strategi danner grundlag for det nuværende og videre arbejde frem mod august 2020 hvor indvindingstilladelsen for Haraldsborg Vandværk udløber. Materiale om nedlukning af Haraldsborg Vandværk er tilgængeligt på: https://www.fors.dk/haraldsborg-vandvaerk
3.	**Indlæg: Vandgruppen** v/Olaf Berg

Fors A/S, Holbæk
Tåstrup Møllevej 5
4300 Holbæk

Fors A/S, Roskilde
Betonvej 12
4000 Roskilde

Punkt	Beskrivelse
	Olaf repræsenterer Vandgruppen, en gruppe af grundejere i området omkring Haraldsborg Vandværk. Vandgruppen er talerør for grundejerne og har foruden arbejdet med konsekvenserne af vandværkets lukning påtaget sig at formidle grundejernes frustrationer i forbindelse med lukningen af vandværket. Vandgruppen er efter informationsmødet marts 2017 gået med i samarbejdet med Roskilde Kommune og Fors om en fælles løsning, dog er Vandgruppens deltagelse i denne dialog ikke en legitimering af at vandværket skal lukkes. Olaf fremviste kortmateriale af den forventede grundvandsstand (fra klimamodel), kombineret med en tidslinje for områdets udvikling af bebyggelse og vandværkets tilblivelse og oplysninger fra Boliga.dk om byggeår. Endvidere en kort gennemgang af vandforsyningsplanerne 2009-2015, 2012-2017 og 2018-2025 - dette for at vise at mange grundejere ikke har haft mulighed for at forudse de problemer som er aktuelle nu vandværket skal lukkes. Olaf bemærkede, at han undrede sig over problemer med vandkvaliteten, idet den er beskrevet som god så sent som i vandforsyningsplanen 2012-2017, og at der tilmed ikke fremgår problemer med vandkvaliteten i GEUS's Jupiterdata igennem de seneste mange år. *Efterskrift/tilføjelse af Henriette* *Vandkvaliteten vurderes på baggrund af både officielle vandprøver, samt driftsprøver. Begge prøvetyper udføres ens, men kun resultater af de officielle vandprøver uploades til Jupiter-databasen. En del af de overskridelser af vandkvalitet som Henrik omtaler (punkt 2) er driftsprøver udtaget i perioder hvor vandværket har været under renovering og efterfølgende indkøring, men hvor der ikke er leveret drikkevand til ledningsnettet. Disse prøver tæller med i antallet af overskridelser idet vandet ikke lever op til kvalitetskravene.* Forskellige løsninger for fortsat sænkning af grundvandet er undersøgt og der findes pt. ingen lovhjemmel hvormed grundejerne kan videreføre grundvandssænkningen. En tilsvarende situation fra Høje Tåstrup belyses, herunder at berørte borgmestre henstiller til en række ministre at ændre lovgivningen så der bliver mulighed for at løse problemer med stigende grundvand. Vandgruppen efterlyser deltagelse af flere grundejere med henblik på etablering af egne terrænnære boringer og registrering af

Punkt	Beskrivelse
	grundvandsniveau. De nuværende data viser, at der kan være meget store lokale forskelle (selv inden for en enkelt grund) på grund af geologiske variationer, endvidere at der pt er identificeret en årsvariation i det terrænnære grundvandsspejl på 150cm. Olaf understreger at kun grundejere der selv måler det terrænnære grundvandsspejl kender den faktiske risiko. Vandgruppen vil gerne være behjælpelig med anskaffelse af materialer til haveboringerne, og guide og hjælpe med udførelsen. Man kan følge vandgruppens arbejde via opskrivning på mailliste, via Facebook, og via Google Docs. Tilmelding kan ske på mail til: obpostkasse@gmail.com Eller ansøgning til facebookgruppen: Haraldsborg Vandværk Grundvandsproblemer
4.	**Indlæg: Hvad får vi ud af pumpeeksperiment og målinger** v/Jens Christian Refsgaard Jens Christian Refsgaard, professor v/ GEUS, er rådgiver for vandgruppen. Oppumpning af grundvand til drikkevand har givet en effektiv grundvandssænkning/dræning af våde engeområder således at området kunne bebygges. Generelt er der godt styr på hvad der sker med grundvandstrykket nede i kalken når indvindingen mindskes. Men hvad sker der med det terrænnære grundvandsspejl? – det er det der skal undersøges. Grundvandsspejlet omkring huse og i haverne vil formentlig stige uden oppumpning af grundvandet. Grundvandsspejlet har i forvejen en naturlig årstidsvariation på op til 1½m. Gennemgang af eksempler af data fra haveboringer som allerede er igangsat viser, at der er stor forskel fra grund til grund. Data viser endvidere årstidsvariationen, der er også data fra en grund med omfangsdræn og her ses årstidsvariationerne ikke, netop fordi der sker en dræning af grunden. Endnu engang efterlyses flere som vil udføre moniteringsboringer på deres grunde, men også pumpedata (bortpumpede vandmængder) fra grunde med omfangsdræn er interessante.
5.	**Spørgsmål** Her følger et uddrag af de efterfølgende spørgsmål fra salen og svar

Punkt	Beskrivelse
	fra oplægsholderne.
5.1.	Formål med loven – hvorfor må man afværgepumpe? - Vi skal værne om det gode drikkevand, det må ikke bruges til andet en drikkevand. Vandløbslov giver mulighed for dræning af områder, men vandløbsloven kan ikke bruges til oppumpning af grundvand fra kalken/det dybe grundvand.
5.2.	Hvordan bliver vi alment orienteret de kommende år? - Skriv til Olaf (obpostkasse@gmail.com) og bliv tilmeldt mailliste - Facebookgruppen: Haraldsborg Vandværk Grundvandsproblemer - Hjemmesiden https://www.fors.dk/haraldsborg-vandvaerk
5.3.	Lov om vandindvinding angiver at ved ophør af vandindvinding skal man rydde op efter sig og bringe forholdene tilbage. Hvad er tilbage? Er det niveauet fra 60'erne? - Det betyder at man skal sløjfe boringer, ikke at forholdene skal føres helt tilbage til før vandindvindingen
5.4.	Hvad var forudsætningerne for at byggemodne området?, måske kunne man finde den gamle byggemodningssag? - Olaf har søgt efter dokumenter og servietutter i forbindelse med byggemodningen uden held, og Henrik supplerede at forvaltningen (Roskilde Kommune) heller ikke har kunne finde noget
5.5.	Kan nogen sætte en afgrænsning på det berørte område? - Jens Christian: en præcis afgrænsning er svær, vi har gode data i forhold til afgrænsningen i kalken, men i forhold til det terrænnære grundvandsspejl er det usikkert - Såfremt der findes en eventuel kollektiv løsning skal der laves en egentlig afgrænsning, kommunen skal tinglyse en sådan afgrænsning. - Det er udfordrende at fastlægge en afgrænsning, hvor skal man skelne/ hvad er bagatelgrænsen? - Det er i det lavtliggende engområde der vil være de største problemer - Andre steder i Roskilde er der også højt grundvand, her er der ikke oppumpning, her må borgere klare sig med egne dræn
5.6.	Hvorfor åbner man ikke åen på Baldersvej?, det ville give rekreativ værdi, og hjælper på drænproblemet

Punkt	Beskrivelse
	- Der er måske hjemmel i planloven hertil -
5.7.	I forbindelse med fjernvarme kan der bruges sekundavand til fjernvarmenettet, dvs. en mulighed for at bruge vandet fra Haraldsborg Vandværk til spædevand. Kunne dette være en løsning? - Fors indgår i et projekt med en boligforening om brug af sekunda vand Henrik, vil undersøge om det har interesse i Fors Fjernvarme
5.8.	Hvor langt nede ligger fjernvarmerør? Vil den omliggende gruskasse virke som dræn? Vil en øget grundvandsstand påvirke vores fjernvarmerør? - Fjernvarmerør er omgivet af en isolerende kappe, som generelt skærmer mod den omgivende jord - I forhold til drænevnen af gruskassen, kendes svaret ikke
5.9.	Hvor meget er besparelsen for Fors ved at lukke vandværket? Og er årsagen drikkevandskvalitet eller er det økonomi? - Omkostningen ved at producere drikkevand fra Haraldsborg Vandværk er vurderet til 8 kr/m3. Oppumpning alene estimeret ca. kr. 50t. - Vandværkets funktions- og bygningsmæssige tilstand gør at der ikke kan produceres drikkevand som lever op til kvalitetskravene.
5.10.	Når vi ophører med oppumpning, pilles pumperne ned? - Ja, det er det Fors bør gøre, -- er der mulighed for at fortsætte ud over 2020? – det tror vi på at der er idet vi er indbudt til dialog i forår 2019 - Vi søgte om tilladelse til oppumpning til 2021, vi fik tilladelse til august 2020 og sammen med afgørelsen hører krav om sløjfning af boringer - Det er Klima- og Miljøudvalget (KMU) der har afkortet projektperioden, og det uden en faglig begrundelse - Der er pt. Ikke lagt pres på det politiske niveau - Hvis Fors finder ud at vi skal bruge vandet til drikkevand, kan vi få lov at fortsætte oppumpningen
5.11.	Hvor mange moniteringsboringer hos grundejerne vil være tilstrækkelige?, kan KMU betvivle datagrundlaget? - Det er væsentligt bedre datagrundlag end før, og væsentligt bedre end lignende områder andre steder i landet

Punkt	Beskrivelse
	- Det er ikke til at sige om de vil betvivle data
5.12.	Ternehaven, en beboelsesejendom, må afværgepumpe fra sø, det har de fået tilladelse til for længe siden, måske kan det bruges som løftestang i vores tilfælde? - Forvaltningen har tidligere givet udtryk for at Ternehavens afværgepumpning kunne lade sig gøre med datiden fortolkning af loven, det kan ikke lade sig gøre som loven fortolkes i dag
5.13.	Kan vi gøre noget forkert i forbindelse med monitoreringsboringer i haverne?, kan vi begå en fejl således at data ikke er pålidelige?, er der noget særligt vi skal være opmærksomme på? - Vandgruppen vil gerne komme at besigtige de boringer der er lavet, og vil gerne rådgive om udførelsen - Fors kommer og GPS-indmåler boringerne
5.14.	Hvordan kan man overvåge hvor meget pumpen til omfangsdræn bortleder? – hvem kan hjælpe? - Vandgruppen vil gerne hjælpe, kontakt via mail
5.15.	Placering af boring på grunden, er der nogle gode råd? - De enkelte grunde er meget forskellige, hvis der er omfangsdræn anbefales det at sætte en boring tæt på drænet, og en længere væk. Alternativt på hver side af huset. De lokale geologiske forhold er svære at forudsige
5.16.	Fælles/centralt håndtering af placering og etablering, er der interesse for det? - Pælebor kan lånes hos Vandgruppen - Olaf vil gerne hjælpe med den praktiske boring - Olaf vil gerne koordinere et fælles indkøb
5.17.	Hvor godt sikret er man med omfangsdræn?, er det en 100%'s sikring? - Dræn er sikkert så længe pumpen kan følge med drænmængden - Der kan ikke gives garantier
5.18.	Det værste er vel ikke vand i kælderen, men sætningsskader? - Ved grundvandssænkning fjernes der vand fra jordmatricen, dette kan give sætningsskader. Det vi gør nu er det omvendte, det burde ikke give sætningsskader
6.	**Afrunding** v/Henrik Correl Vandgruppen og Fors arbejder videre efter den strategi der er lagt.

Punkt	Beskrivelse
	Der skal ske en afklaring med Klima- og Miljøudvalget medio 2019. Vandgruppen opfordrer til, at flere grundejere deltager og får etableret monitoreringsboringer i haverne.